

FITXA IDENTIFICATIVA

DADES DE L'ASSIGNATURA

Codi: 35746

Nom: Lectures hispanoamericanes contemporànies

Cicle: Grau

Crèdits ECTS: 6

Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1000 - Grau Estudis Anglesos	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	4	Segon quadrimestre
1001 - G.Filologia Catalana	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	4	Segon quadrimestre
1008 - G.Lleng.Modern.i Lit.	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	4	Segon quadrimestre
1013 - Grau en Filologia Clàssica	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	4	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1000 - Grau Estudis Anglesos	Minor en Estudios hispánicos: lengua española y sus literaturas	OPTATIVA
1001 - G.Filologia Catalana	Minor en estudios hispánicos	OPTATIVA
1008 - G.Lleng.Modern.i Lit.	Minor en Estudios hispánicos: lengua española y sus literaturas	OPTATIVA
1013 - Grau en Filologia Clàssica	Minor en Estudios Hispánicos	OPTATIVA

COORDINACIÓ

GIRONA FIBLA NURIA

PERIS BLANES JAUME

RESUM

L'assignatura s'integra en la matèria més àmplia Literatura hispanoamericana moderna i contemporània que ofereix un panorama complet de la història de la literatura hispanoamericana, posant en relleu la relació amb la societat del continent; és a dir, destacant com els fenòmens literaris són respostes ideològico-culturals (correspondències i no simples reflexos), articulades activament i orgànicament en cada fase de la història social.

Lectures contemporànies hispanoamericanes: es proposa l'acostament als corrents, temes, problemes i autors de la literatura hispanoamericana de les darreres dècades.

En analitzar la relació entre literatura i societat, esta assignatura aspira a desenvolupar una mirada

crítica davant les representacions literàries i molt especialment en el relacionat amb les representacions d'allò humà (vs. allò no humà, allò inhumà, allò animal) articulades històricament de gènere, raça i classe social. En eixe sentit, l'assignatura té en compte especialment els Objectius de Desenvolupament Sostenible número 5, 10 i 13. En concret, el desenvolupament de ferramentes d'anàlisi crítica de les representacions de gènere té com a objectiu contribuir a acabar amb les formes de discriminació contra les dones i xiquetes. Al mateix temps, el desenvolupament de ferramentes d'anàlisi de les representacions de raça i classe social tracten de contribuir a la reducció de les desigualtats tant econòmiques com basades en criteris ètnics o del color de la pell. En el temari s'inclouen, també, lectures relacionades amb la crisi climàtica, que contribuiran a problematitzar l'acció humana sobre medi ambient i a reflexionar sobre el seu impacte i sobre les formes possibles de combatre-ho, d'acord amb l'esperit de l'Agenda 2030.

CONEXIMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Cap

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENTATGE

-

Aplicar criteris de qualitat en el treball en l'àmbit de les llengües modernes i les seues literatures.

Aplicar criteris de qualitat en el treball en l'àmbit dels estudis anglesos.

Aplicar criteris de qualitat en el treball filològic.

Aplicar tecnologies de la informació i la comunicació, eines informàtiques, locals o en xarxa en l'àmbit de les llengua modernes i les seues literatures.

Aplicar tecnologies de la informació i la comunicació, eines informàtiques, locals o en xarxa en l'àmbit dels estudis anglesos.

Aplicar tecnologies de la informació i la comunicació, eines informàtiques, locals o en xarxa en l'àmbit filològic.

Conèixer la gramàtica i desenvolupar les competències comunicatives en llengua espanyola.

Conèixer una literatura en una llengua diferent de la llengua principal del Grau.

Demostrar un compromís ètic en l'àmbit dels estudis anglesos, centrant-se en aspectes tals com la igualtat de gèneres, la igualtat d'oportunitats, els valors de la cultura de la pau i els valors democràtics i els problemes mediambientals i de sostenibilitat així com el coneixement i l'apreciació de la diversitat lingüística i la multiculturalidad.

Demostrar un compromís ètic en l'àmbit filològic, centrant-se en aspectes tals com la igualtat de gèneres, la igualtat d'oportunitats, els valors de la cultura de la pau i els valors democràtics i els problemes mediambientals i de sostenibilitat així com el coneixement i l'apreciació de la diversitat lingüística i la multiculturalidad.

Desenvolupar un compromís ètic en l'àmbit de les llengües modernes i les seues literatures, centrant-se en aspectes tals com la igualtat de gèneres, la igualtat d'oportunitats, els valors de la cultura de la pau i els valors democràtics i els problemes mediambientals i de sostenibilitat així com el coneixement i l'apreciació de la diversitat lingüística i la multiculturalidad.

Posseir capacitat de comunicació oral i escrita en les llengües pròpies.

Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.

Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

Que els estudiants puguen transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

Treballar en equip en entorns relacionats amb la filologia anglesa i desenvolupar relacions interpersonales.

Treballar en equip en entorns relacionats amb la filologia i desenvolupar relacions interpersonales.

Treballar en equip en entorns relacionats amb les llengües modernes i les seues literatures.

Treballar i aprendre de manera autònoma i de planificar i gestionar el temps de treball.

Treballar i aprendre de manera autònoma i planificar i gestionar el temps de treball.

Treballar i aprendre de mode autònom i de planificar i gestionar el temps de treball.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Tema 1

Introducció. Temes i problemes de la literatura hispanoamericana contemporània

2. Tema 2

Al voltant del Boom.

3. Tema 3

La poesia després de la Vanguardia.

4. Tema 4

Literatura i política: els anys setanta.

5. Tema 5

Últimes tendències de la novel·la i el conte hispanoamericans al segle XXI

6. Tema 6

Últimes tendències de la poesia hispanoamericana

Aquests continguts es plasmen en els resultats d'aprenentatge següents:

- Ser capaç de discriminar els diferents corrents a la pràctica literària hispanoamericana moderna

i contemporània.

- Ser capaç d'identificar les característiques d'una obra literària, la seva adscripció als diferents corrents estètics i ideològics i les seves transformacions.
- Ser capaç d'aplicar la metodologia i la terminologia de la teoria i la crítica literària en l'anàlisi dels discursos literaris a Amèrica Llatina.
- Tenir capacitat d'utilitzar el coneixement adquirit per identificar temes de recerca i valorar-ne la rellevància.
- Tenir capacitat de manejar informació bibliogràfica pertinent, especialitzada i actualitzada.
- Tenir capacitat de demostrar solidesa en l'argumentació d'anàlisis crítiques d'obres literàries.
- Tenir capacitat de definir estratègies d'assessorament sobre literatura espanyola i hispanoamericana, els seus autors i obres en el disseny de continguts.
- Ser capaç d'organitzar de manera autònoma un projecte filològic propi de recerca.
- Ser capaç d'usar adequadament la terminologia clau de l'anàlisi literària i lingüística, basada en el desenvolupament contemporani de la crítica, la teoria literària i la tradició filològica.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	60,00
Total hores	60,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	25,00
Estudi i treball autònom	45,00
Preparació de classes	20,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	90,00

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia docent d'esta matèria s'organitza a partir d'activitats formatives que comprenen:

a) Activitats formatives presencials:

Classes teòriques: sobre els continguts específics del temari, l'exposició dels aspectes i problemes més rellevants sobre aquest tema, l'estat de la qüestió i l'acostament crític que correspon a cadascun d'ells. En elles s'estimularà la *problematització i discussió dels conceptes proposats per a promoure en la mesura del possible la participació i la implicació del grup. Per a l'adequat seguiment d'estes classes, es recomana l'estudi de la bibliografia complementària.

Classes pràctiques: anàlisi i comentari de textos literaris i crítics, *problematizació dels conceptes proposats, orientació pràctica de les lectures obligatòries, discussió amb el grup, etc. L'anàlisi d'este material i l'actualització dels conceptes presentats en les sessions teòriques es prendran com a marc per al debat en estes sessions pràctiques, amb la finalitat d'estimular la reflexió i l'aprenentatge actiu de l'alumnat. El professorat podrà recomanar lectures prèvies o complementàries que susciten el debat.

Tutories individuals o col·lectives: orientades a l'aprenentatge de la cerca d'informació bibliogràfica per a l'estudi, a resoldre dubtes i problemes metodològics, a la correcta preparació de l'examen, a l'elaboració de treballs i projectes d'investigació, etc.

b) Activitats formatives no presencials:

Estudi i treball autònom dels estudiants en relació amb els conceptes i pràctiques realitzades en classe, per a la preparació de les activitats i per a la preparació de l'examen final.

Lectura de textos narratius, poètics i crítics facilitats pel professorat a principi de curs, i que serviran com a material d'anàlisi en les classes i com a material d'estudi detallat per a l'examen.

Assistència a esdeveniments i activitats externes: el professorat proposarà activitats i esdeveniments complementaris que, de manera esporàdica, puguen complementar el desenvolupament de les classes.

AVALUACIÓ

- La qualificació de l'assignatura s'obtindrà a partir de la realització d'un examen final, amb una valoració d'un 70%, i una sèrie d'activitats realitzades durant el curs, que tindran una valoració del 30%. Serà un requisit indispensable haver obtingut un mínim de 5 punts en l'examen per a aprovar l'assignatura.

- L'examen consistirà en el desenvolupament d'un tema o una sèrie de preguntes, en relació amb les diferents temàtiques del curs, les lectures narratives i poètiques i la bibliografia crítica de l'assignatura.

- Els professors valoraran, a més dels continguts aportats, l'elaboració en l'exposició temàtica, la densitat conceptual, l'aportació personal de cites significatives de les obres literàries, la capacitat de relació amb altres temes relacionats amb els continguts i la integració del material bibliogràfic (inclòs el facilitat a través de l'Aula Virtual). Les faltes d'ortografia i la mala redacció seran motius de suspens.

- Igualment serà motiu de penalització (fins i tot suspés) l'ús de fonts sense cita de procedència i la

transcripció indiscriminada de qualsevol informació l'origen de la qual no es detalle adequadament.

- **Les activitats avaluables** seran explicades i detallades al principi del curs pel professorat.
- En la segona convocatòria es podrà recuperar la part de l'examen, però no la qualificació referida a les activitats pràctiques, que hauran de realitzar-se durant el curs.
- El sistema general de qualificacions seguirà la normativa de la Universitat de València aprovada pel Consell de Govern del dia 30 de maig de 2017. ACGUV 108/2017.

L'honestat intel·lectual és vital en les comunitats acadèmiques, i per a la justa avaluació del treball de l'estudiantat. Tots els treballs presentats en este curs han de ser d'autoria original. No s'admetran treballs en els quals es faça ús de col·laboració fraudulenta o la composició amb l'ajuda d'intel·ligència artificial (*ChatGPT o altres).

BIBLIOGRAFIA

Bàsiques

Colombi, Beatriz (coord.) (2021): *Diccionario de términos críticos de la literatura y la cultura en América Latina*, Buenos Aires, CLACSO.

Franco, Jean (2003). *Decadencia y caída de la ciudad letrada: la literatura latinoamericana durante la guerra fría*. Madrid: Debate Editorial.

Girona Fibla, Nuria (1995). *Escrituras de la historia. La novela argentina de los años 80*. Valencia: Quaderns de Filologia.

Girona Fibla, Nuria (2008). *Rituales de la verdad. Mujeres y discursos en América Latina*. Paris/México, RILMA2.

Gilman, Claudia (2003). *Entre la pluma y el fusil: debates y dilemas del escritor revolucionario en América Latina*. Buenos Aires: Siglo Veintiuno Editores Argentina.

Ludmer, Josefina (2010): *Aquí América Latina. Una especulación*, Buenos Aires, Eterna Cadencia.

Mattalía, Sonia (2003). *Máscaras suele vestir: pasión y revuelta: escrituras de mujeres en América*

Latina. Madrid/Berlín: Iberoamericana/Vervuert.

Oviedo, José Miguel, *Historia de la literatura hispanoamericana*, tomo 4, Madrid, Alianza, 2001, pp.

Complementàries

Andermann, Jens (2022): *Tierras en trance: arte y naturaleza después del paisaje*, Santiago de Chile, Metales Pesados.

Andermann, Jens (2023): *Handbook of Latin American environmental aesthetics*, Berlin, Walter de Gruyter.

Colombi, Beatriz (coord.) (2021): *Diccionario de términos críticos de la literatura y la cultura en América Latina*, Buenos Aires, CLACSO.

De los Ríos, Valeria (2022): *Vida animal: figuraciones no humanas en el cine, la literatura y la fotografía*, Santiago de Chile, Metales Pesados.

Giorgi, Gabriel (2014): *Formas comunes. Animalidad, cultura, biopolítica*, Buenos Aires, Eterna Cadencia.

Heffes, Gisela (2013): *Políticas de la destrucción, poéticas de la preservación: apuntes para una lectura (eco)crítica del medio ambiente en América Latina*, Buenos Aires, Beatriz Viterbo.

Link, Daniel (2009): *Fantasmas: imaginación y sociedad*, Buenos Aires, Eterna Cadencia.

Link, Daniel (2015): *Suturas: imágenes, escritura, vida*, Buenos Aires, Eterna Cadencia.

Martínez García, Miguel Ángel (2020). *BIOS. Literatura, enfermedad, formas de vida*. Tirant lo Blanch.

Nouzeilles, Gabriela (comp.) (2002): *La naturaleza en disputa: retóricas del cuerpo y el paisaje en América latina*, Buenos Aires, Paidós.

Peris Blanes, Jaume (2008). *Historia del testimonio chileno. De las estrategias de denuncia a las políticas de memoria*. Quaderns de Filologia.

Rodríguez, Fermín (2010): *Un desierto para la nación. La escritura del vacío*, Buenos Aires, Eterna

Cadencia.

Schmidt-Welle, Friedhelm (ed.) (2003): *Ficciones y silencios fundacionales: literaturas y culturas poscoloniales en América Latina (siglo XIX)*, Madrid, Iberoamericana Verbuert.

Viveiros de Castro, Eduardo (2013): *La mirada del jaguar. Introducción al perspectivismo amerindio*, Buenos Aires, Tinta Limón.

Yelin, Julieta (2015): *La letra salvaje. Ensayos sobre literatura y animalidad*, Buenos Aires, Beatriz Viterbo.